

**LIETUVOS RESPUBLIKOS 2010 M. VISUOTINIO ŽEMĖS ŪKIO SURAŠYMO
KOMISIJOS POSĖDŽIO
PROTOKOLAS**

2010-02-11 Nr. DP-13

Vilnius

Posėdis įvyko: 2010-01-29.

Posėdžio pirmininkė– Vilija Lapėnienė.

Posėdžio sekretorė – Aušra Jablonskienė.

Dalyvavo: V. Lapėnienė, A. Šapolienė, A. Jablonskienė, E. Pranckevičius, E. Olisevičius, J. Milieškaitė, A. Savilionis, G. Vaičionis, A. Miškinienė.

Nedalyvavo: M. Kuklierius, G. Staliūnienė, J. Kraujelis.

Darbotvarkė:

1. Atliktų darbų apžvalga.
2. Surašymo populiarinimo plano pristatymas.
3. Aktualūs organizaciniai klausimai, susiję su surašymu.
4. Kiti klausimai.

Į komisijos posėdį susirinkusius narius pasveikino laikinai einanti Statistikos departamento generalinio direktoriaus pareigas V. Lapėnienė. Ji pabrėžė šio posėdžio svarbą, teigdama, kad komisijos misija – kontroliuoti surašymo plano vykdymą, surašymo eigą, kartu ieškoti iškilusių problemų sprendimo būdų. V. Lapėnienė trumpai pristatė posėdžio darbotvarkę. Pabrėžė, kad iki šios dienos įvykdyti visi surašymo darbų plane numatyti darbai. V. Lapėnienė informavo, kad kiekvieną savaitę vyksta surašymo plano stebėseną, Statistikos departamento gamybiniuose pasitarimuose aptariamos svarbiausios su surašymu susijusios problemos, atlikti darbai.

A. Jablonskienė apžvelgė atliktus pasirengimo surašymui darbus. Ji paminėjo, kad nuo 2009 m. spalio mėn. pradėjo darbą surašymo koordinatoriai rajonuose. Šie koordinatoriai ir seniūnijų darbuotojai patikslino ūkininkų sąrašus. Patikslinti sąrašai tvarkomi ir perkeliama į kompiuterinę programą. A. Jablonskienė paminėjo, kad sausio 28 d. buvo patvirtintas Lietuvos Respublikos 2010 metų visuotinio žemės ūkio surašymo lapas. Baigiami Statistikos departamento elektroninio pateikimo sistemos pritaikymo surašymui darbai, todėl surašymo metu elektroniniu būdu surašymo lapą galės pildyti ne tik žemės ūkio bendrovės ir įmonės, bet ir ūkininkų ir šeimos ūkiai. Vykdomos reikalingos viešųjų pirkimų procedūros. Parengti ir pagaminti reprezentaciniai gaminiai su surašymo simbolika. Parengti ir pagaminti lankstinukai ir plakatai. Pradedami surašymo populiarinimo darbai. 2009 m. gruodžio mėn. parengtas pranešimas spaudai. Vyksta darbo vietų surašymo darbuotojams, kurie dirbs seniūnijose pasėlių deklaravimo metu, įrengimo darbai. Skaičiuojamas surašymo darbuotojų skaičius ir jų darbo krūvis. Rengiami reikalingi teisės aktai.

E. Olisevičius teiravosi, ar bus galima atpažinti surašinėtojus, pabrėždamas, kad turi būti užtikrintas apklausiamų ūkininkų saugumas. A. Jablonskienė paaiškino, kad kiekvienam surašinėtojui bus pagamintas darbo pažymėjimas su nuotrauka, įrašytu vardu ir pavarde. Pažymėjimas bus prisegamas prie surašinėtojo drabužių. Taip bus galima atpažinti darbuotoją. E. Olisevičius pabrėžė, kad svarbu informuoti ūkininkus, kad juos tam tikru laikotarpiu lankys surašinėtojai. V. Lapėnienė informavo, kad ūkininkus planuojama informuoti laiškais.

V. Lapėnienė teigė, kad jei tik leis biudžetas, reiktų prašyti žemės ūkio viceministro kreiptis į ūkininkus per televiziją. A. Savilionis teigė, jog visos su žemės ūkiu susijusios institucijos turėtų įsitraukti į surašymo populiarinimo procesą. A. Jablonskienė teigė, kad labai svarbu, jog į surašymo populiarinimo procese dalyvautų Žemės ūkio bendrovių asociacija ir Lietuvos ūkininkų sąjunga, nes šios organizacijos nuolat bendrauja žemės ūkio bendrovėmis ir su ūkininkais.

A. Šapolienės teigimu, surašinėtojai turėtų būti pačių seniūnijų gyventojai, kad ūkininkai nebijotų jų įsileisti į namus. A. Jablonskienė teigė, kad surašymas bus vykdomas gana ilgą laikotarpį (gegužės–rugpjūčio mėn.), todėl reikės mažiau surašinėtojų ir juos bus galima lengviau surasti seniūnijose.

E. Pranckevičius teiravosi, ar surašymui vykstant bus palaikomi ryšiai su ūkininkais. A. Jablonskienė paaiškino, kad visi ūkininkai iki gegužės 3 d. gaus informacinį laišką, kuriame ir deklaruojantys, ir nedeklaruojantys ūkiai bus prašomi ateiti į seniūniją ir dalyvauti surašyme. Liepos mėn. pradžioje, kai dauguma ūkininkų jau bus pateikę savo pasėlių deklaracijas ir atsakę į surašymo lapo klausimus, bus sudarytas nesurašytų ūkių sąrašas. Pastarieji nuo liepos mėn. bus apklausiami lankant juos namuose. E. Pranckevičius domėjosi, ar yra numatytas koks nors surašinėtojų apsilankymų planas. A. Jablonskienė paaiškino, kad tokio plano nėra, tačiau tuo atveju, jei surašinėtojas neras ūkininko namuose, paliks savo kontaktinį telefoną, informuodamas, kad lankėsi. Surašinėtojas turės apsilankyti pas ūkininką pakartotinai.

A. Jablonskienė trumpai aptarė svarbiausius surašymo populiarinimo plano aspektus. Straipsniai apie surašymą bus pateikiami specializuotoje spaudoje, respublikinėje ir apskričių spaudoje bei rajoninėje spaudoje. Planuojama informaciją pateikti radijo ir televizijos laidose. Taip pat planuojamas velykinis sveikinimas specializuotoje žiniasklaidoje. Informacija bus nuolat pateikiama Statistikos departamento ir teritorinių statistikos valdybų (toliau – TSV) interneto svetainėse. Bus parengti atsakymai į dažniausiai užduodamus klausimus. Kiekvienam respondentui asmeniškai bus išsiųstas informacinis laiškas. Surašymo laikotarpiu bus įrengta nemokama telefono linija. Nuolat bus rengiami pranešimai spaudai. Bus išplatinti lankstinukai ir plakatai, informuojantys apie surašymą. A. Jablonskienė pabrėžė, kad populiarinimo priemonių yra nemažai, laukia didelis darbas, tačiau bus stengiamasi įvykdyti suplanuotas priemones..

E. Pranckevičius pasiūlė priemonę, padėsiančią užtikrinti surašymo vykdymo kokybę. Anot jo, būtų tikslinga paruošti informaciją, kurią sudarytų trys esminiai punktai: projekto eiga, iškilusios problemos, numatomi veiksmai iškilusiai problemai spręsti. Tokia medžiaga leistų komisijos nariams laiku reaguoti į problemas ir ieškoti sprendimo būdų. A. Savilionis palaikė E. Pranckevičiaus siūlymą. G. Vaičionis pasiūlė šią informaciją pateikti Statistikos departamento internetiniame puslapyje ir kas savaitę ją atnaujinti. A. Jablonskienė paaiškino, kad šiuo metu Statistikos departamento interneto svetainėje jau yra skyrelis, skirtas žemės ūkio surašymui, kuriame galima būtų skelbti tokią informaciją.

V. Lapėnienė pasiūlė apgalvoti, kaip ir kokią informaciją surinkti iš surašymo koordinatorių. A. Jablonskienės teigimu, kiekvieną savaitę kompiuterinėje programoje matysime, kiek ūkininkų jau buvo surašyta. Anot jos, galima būtų klausti koordinatorių, su kokiais sunkumais jie susiduria surašinėdami ūkininkus. E. Pranckevičiaus manymu, pagrindinis informacijos akcentas turi būti nukreiptas į kylančias problemas. Anot jo, ten turi būti įvardytos pačios svarbiausios problemos, kurioms reikėtų skirti ypatingą dėmesį. E. Pranckevičius pabrėžė, kad svarbu matyti aktualią informaciją ir laiku reaguoti. V. Lapėnienė pasiūlė dar vieną surašymo populiarinimo priemonę – bėgančią informacinę eilutę Statistikos departamento internetiniame puslapyje.

A. Jablonskienė, kalbėdama apie organizacinius klausimus, teigė, kad kol kas viskas vyksta sklandžiai. Pagal numatomą surašymo organizavimo būdą, nuo 2010 m. gegužės 3 d. kiekvienoje seniūnijoje, kurioje deklaruoja pasėlius daugiau kaip 50 ūkių, bus įrengiama kompiuterizuota darbo vieta surašymo darbuotojui. Ūkininkus, 2010 m. gegužės 3–birželio 30 d. atėjusius deklaruoti savo pasėlių, apklaus surašymo darbuotojas ir duomenis įves į nešiojamajame kompiuteryje esančią programą. Popieriniai surašymo lapai šiame etape nebus naudojami. Birželio 1 d. prasidės ir smulkių ūkių (dirbančių iki 1 ha žemės ūkio naudmenų) apklausa. Šiuos ūkius apklaus papildomai pasitelkti surašinėtojai, lankydami juos namuose. Bus pildomos popierinės smulkių ūkių anketos (smulkių ūkių anketa yra patvirtinta kaip surašymo lapo priedas). Smulkių ūkių apklausa vyks iki liepos 16 d.

Pasibaigus surašymo lapų pildymui pasėlių deklaracijų priėmimo laiku (kartu pasibaigus ir elektroniniam surašymo duomenų pateikimui), liepos 1–9 d. Statistikos departamente bus sudaromi

neapklaustų ūkių sąrašai, kurie bus išsiųsti koordinatoriams rajonuose, paskirstysiantiems krūvį surašinėtojams, ir nuo liepos 19 d. prasidės likusių ūkių apklausa. Ūkiai bus apklausiami lankant juos namuose. Dirbs tie patys surašinėtojai, kurie apklausė ir smulkius ūkius. Šiame etape bus naudojama popierinė surašymo lapo forma. Popierinių surašymo lapų ir smulkių ūkių anketų duomenys bus suvedami liepos–rugpjūčio mėn. tose pačiose įrengtose darbo vietose seniūnijose.

V. Lapėnienė paminėjo funkcijas, kurios yra pavestos TSV: surašymo darbuotojų pasitelkimas, darbo vietų organizavimas, panaudos sutartys. G. Vaičionis atkreipė dėmesį, kad 2010 m. vasario mėn. bus tvirtinami savivaldybių biudžetai, todėl gali būti atsisakyta deklaravimo kai kuriose seniūnijose, perkeltam deklaravimą į savivaldybių centrus ar kitas seniūnijas. Anot jo, surašinėtojų darbo vietos gali keistis. A. Jablonskienė teigė, kad surašymo koordinatoriai jau informavo apie susiklosčiusią situaciją ir aiškinasi dėl darbo vietų organizavimo. G. Vaičionio teigimu, ne visose seniūnijose darbo vietos surašinėtojams bus įrengtos tuose pačiuose kabinetuose, kuriuose dirbs deklaracijas priimantys darbuotojai. Anot jo, bijomasi, kad gali būti pažeistas duomenų saugumas, kadangi deklaracijas priimantys asmenys dirbs su konfidencialiais duomenimis. G. Vaičionis pabrėžė, kad gali kilti problema su senyvo amžiaus žmonėmis, kurie gali nesusiorientuoti situacijoje ir galvoti, kad pateikę deklaraciją, kartu ir sudalyvavo žemės ūkio surašyme. Anot jo, nereikia pamiršti apie žmogiškąjį faktorių. A. Jablonskienė teigė, kad deklaracijas priimančių asmenų bus prašoma informuoti ūkininkus, kad reikia dalyvauti dar ir surašyme, nurodyti kur pateikti duomenis. Be to, bus stengiamasi pasitelkti surašymo darbams pačių seniūnijų ir savivaldybių darbuotojus.

G. Vaičionis domėjosi, ar yra savivaldybių ir seniūnijų, dėl kurių kyla problemų. A. Jablonskienė informavo, kad šiuo metu beveik visos problemos išspręstos, tik Pagėgių savivaldybėje lieka neišspręsta patalpų surašymo koordinatoriui suteikimo problema.

A. Jablonskienė teigė, kad Statistikos departamento darbuotojai didesnių statistinių tyrimų metu sulaukia nemažai užgaulių skambučių, todėl ji teiravosi apie galimybę įrašinėti pokalbius, prieš pokalbį apie tai informuojant skambinantį asmenį. Valstybinė mokesčių inspekcija, Žemės ūkio informacijos ir kaimo verslo centras ir kitos institucijos savo darbe tai jau realizavo. V. Lapėnienė abejojo, ar taip nebus pažeistos žmogaus teisės. A. Savilionis patikino, kad tai yra normali praktika, toks būdas priverstų žmogų susimąstyti apie tai, ką nori pasakyti. Įrašus reikėtų tinkamai dokumentuoti, kad prireikus juos galima būtų naudoti. Ryšių su visuomene skyriaus vedėja A. Miškinienė pasiūlė pasikonsultuoti šiuo klausimu su Valstybine mokesčių inspekcija, kuri jau naudoja pokalbių įrašymo priemone.

NUTARTA:

1. Vasario mėn. parengti atmintinę, informuojančią apie surašymą ir numatomą jo eigą. Šią atmintinę per komisijos narius išplatinti jų atstovaujamosiose institucijose, kad susitikimų su ūkininkais metu būtų kaip įmanoma plačiau informuojama apie surašymą.

2. Statistikos departamentui raštu kreiptis į komisijos narių atstovaujamas institucijas su prašymu suteikti galimybę paskelbti informacinę medžiagą jų interneto svetainėse bei informaciniuose stenduose.

3. Kitą komisijos posėdį organizuoti balandžio mėn. pradžioje.

Komisijos pirmininkė

Vilija Lapėnienė

Komisijos sekretorė

Aušra Jablonskienė